

LUKA JUHART

Luka Juhart je eden najbolj prepoznavnih izvajalcev sodobne klasične glasbe na harmoniki – ne le v Sloveniji, temveč tudi po svetu. Sodeluje doma la z vsemi uveljavljenimi slovenskimi in številnimi uglednimi tujimi skladatelji. Slovensko sodobno umetnost predstavlja na koncertih po vsej Evropi, na domače odre pa prinaša najnovejše smernice in vplive sodobne glasbe iz tujine. Z znanjem o historični in sodobni izvajalski praksi poizkuša dvigniti raven igranja tega mladega, a vedno bolj uveljavljenega instrumenta.

Luka Juhart se je po opravljeni Glasbeni gimnaziji v Mariboru pri prof. Andreju Lorberju vpisal na Državno visoko šolo za glasbo v Trossingenu (Nemčija), v razred prof. Huga Notha. Leta 2005 je opravil pedagoško, leto kasneje pa še umetniško diplomu. Podiplomski študij je v mojstrskem razredu prof. Stefana Hussonga na Visoki šoli za Glasbo v Würzburgu (Nemčija) zaključil leta 2008. Luka Juhart je večkratni zmagovalc mednarodnih in državnih tekmovanj, dobitnik nagrade dr. Romana Klasinca za izjemne umetniške dosežke (2001), nagrade sklada DAAD za najboljšega tujega študenta Državne visoke šole za glasbo v Trossingenu (2002), nagrade Iris Marquardt Preis (2003) za

enega najboljših študentov omenjene šole, je dobitnik Zlate ptice za glasbo (2008) idr.

Redno snema za različne radijske postaje (SWR, RTV, BBC, ORF, RAI, SR, BR Klassik) in koncertira solistično ter v komornih zasedbah po vsej Evropi. Njegovi posnetki so izdani pri založbah NEOS, L'innomable in ORF. Kot solist ali povabljen član je nastopil z ansambлом Windkraft, ansambлом Avantage, s simfoničnim orkestrom SWR Baden Baden in Freiburg, Škotskim simfoničnim orkestrom BBC, Orkestrom Slovenske filharmonije, z Reutlingenškim komornim orkestrom in orkestrom Visoke šole za glasbo v Würzburgu, Radijskim orkestrom ORF Dunaj, Muenchenskim komornim orkestrom, Nemškim radijskim simfoničnim orkestrom Saarbruecken, Salzburškim Mozarteumom in drugimi.

Luka Juhart je kot solist reden gost mednarodnih festivalov, kot so BBC Proms v Londonu, Glasbeni dnevi v Donaueschingu in Dnevi za Novo glasbo v Darmstadtu (Nemčija), Transit Festival (Belgija), November Music (Nizozemska) in Slovenski glasbeni dnevi. Velik poudarek daje sodelovanju s sodobnimi skladatelji. Redno sodeluje med drugimi z Urošem Rojkom, Vinkom Globokarjem, Thomasm Larcherjem, Klausom Huberjem, Eduardom Demzem, Volkerjem Heynom in Clausom-Steffenon Mahnkopfm.

Napovedujemo

Koncertna poslovalnica Narodnega doma Maribor napoveduje:

Sreda, 18. april 2012, ob 19.30
Dvorana Union, Maribor
5. abonmajski koncert
Komornega cikla
CHRISTIAN GERHAHER, bariton,
in GEROLD HUBER, klavir
Spored: F. Schubert

Ponedeljek, 23. april 2012, ob 19.30
Velika dvorana SNG, Maribor
5. abonmajski koncert
Orkestrskega cikla
DRŽAVNA KAPELA
IZ WEIMARJA
Dirigent: Stefan Solyom
Spored: J. Haydn, A. Bruckner

VSTOPNICE ZA KONCERT V SNG LAHKO
ABONENTI ORKESTRSKEGA CIKLA
PREVZAMEJO V AVLI DVORANE UNION
NA DAN 30. 3. in 31. 3. 2012 (ali na blagajni
Narodnega doma v času uradnih ur ali
na dan koncerta uro pred koncertom v
preddverju SNG).

obiščite:

MARIBOR2012
Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

www.maribor2012.eu

Narodni dom Maribor napoveduje:

Nedelja, 1. april 2012,
ob 16.00 in 20.00
Velika dvorana Narodnega doma
Komedija, za izven in abonma
P. Barlow / J. Buchan: 39 STOPNIC
Igrajo: Uroš Smole, Nataša Tič Ralijan,
Gojmir Lešnjak Gojc, Primož Ekart
Režija: Jaša Jamnik
Produkcija: Špas teater

Sreda, 11. april 2012, ob 20.30
Mali oder Narodnega doma, za IZVEN
Koncert, za izven in abonma Jazz
GET THE BLESSING (GBR)
Jake McMurchie, saksofon
Pete Judge, trobenta
Jim Barr, bas kitara
Clive Deamer, bobni, vokal

April in maj 2012, več terminov
Velika dvorana Narodnega doma
Komedija, za izven in abonma
IZTOK MLAKAR: SLJEHRNIK
Igrajo: Iztok Mlakar, Marjuta Slamič,
Rok Matek, Teja Glažar, Igor
Štamulak, Ajda Toman, Ivo Barišič,
Radoš Bolčina
Instrumentalni trio: David Trebižan
(klavir), David Šuligoj (kontrabas),
Roman Kobal (bobni)
Režija: Vito Taufer
Avtor songov in glasbe: Iztok Mlakar
V sodelovanju: Gledališče Koper
in SNG Nova Gorica

VEČER

RTS

Informacije in prodaja vstopnic:

Informacijska pisarna
Narodnega doma Maribor,
Ul. kneza Koclja 9, Maribor;
vsak delavnik od 10. do 17. ure,
v soboto od 9. do 12. ure
ter uro pred vsako prireditvijo.
Dvorana Union: uro pred
vsakim koncertom.

T:

(02) 229 40 11

(02) 229 40 50

040 744 122

031 479 000

E:

vstopnice@nd-mb.si

spletni nakup vstopnic:

<http://nd-mb.kupikarto.si/>

<http://www.nd-mb.si/>

Naklada: 200 kom

Brezplačni izvod

KONCERTNA POSLOVALNICA

◀ NARODNI DOM MARIBOR ▶

DVORANA UNION, MARIBOR, 30. MAREC 2012, OB 19.30
KOMORNI CIKEL 2011/2012, 4. ABONMAJSKI KONCERT

LUKA JUHART

harmonika

PROGRAM JE OMOGOČILA MESTNA OBČINA MARIBOR. KONCERT JE PODPRLO MINISTRSTVO ZA KULTURO REPUBLIKE SLOVENIJE.

www.nd-mb.si

KOPRODUČENT CIKLA
MARIBOR2012
Evropska prestolnica kulture

Spored

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Partita št. 4 v D-duru, BWV 828

Uvertura

Allemanda

Courante

Aria

Sarabanda

Menuet

Žiga

Vito Žuraj (1979)

Silhouette (2012, *krstna izvedba*)

Bojana Šaljić Podešva (1978)

Meditacija o bližini (2008)

Vinko Globokar (1934)

Dialog o zraku (1994)

Akordeon kot glasbilo ni na preveč dobrem glaslu. Z njim največkrat povezujemo okus po folklori, kavarnah in plesiščih ter banalnost polk in valčkov, zato so skladatelji umetne glasbe za akordeon pred precej težko nalogo: inštrument lahko sprejmejo skupaj z vsemi njegovimi klišeji, lahko pa skušajo podobne predsodke dekonstruirati. Glasbilo ima sicer bogato predgodovino, katere začetke lahko postavimo v drugo tisočletje pred Kristusom na Kitajsko. V Evropi so podoben inštrument izdelali v poznem 18. stoletju, toda bolj okretna glasbila so razvili šele v prvi polovici 19. stoletja. Vendar je vse do 20. stoletja akordeon ostajal nekakšno drugorazredno glasbilo. Pomemben izdelovalec glasbil Ernst Hohner se je zavedal, da akordeon za svoj preboj potrebuje razvit šolski sistem in pomembno glasbeno literaturo. Prav s tem razlogom se je oglasil pri takrat slavnem nemškem skladatelju Paulu Hindemithu, ki je akordeon nato zares vključil v svojo skladbo *Komorna glasba št. 1*, toda še bolj pomembno je bilo, da je Hindemith Hohnerja seznanil s svojim nadarjenim učencem Hugom Herrmannom, ki je leta 1927 napisal sploh prvo originalno kompozicijo za akordeon. Vse od takrat so postali skladatelji pozorni na to »novo« glasbilo, zato nas niti ne more presenetiti, koliko novih skladb za akordeon nastaja na začetku 21. stoletja.

Toda s prvo skladbo sporeda, **Bachovo Partito**, se vračamo v čase »pred Herrmannom«, ko so akordeonisti večinoma izvajali priredbe klavirskih del. Johann Sebastian Bach je svojo drugo ženo Anno Magdaleno, ki je bila najbrž pevka in tudi precej dobra instrumentalistka, spoznal leta 1721. Osebni sreči pa se je kmalu pridružila tudi karierna: Bach je sprejel mesto kantorja v Leipzigu, ki je sodilo med najbolj ugledna glasbeniška mesta v nemških deželah. Bachova glavna naloga je bila, da je skrbel za glasbo v obeh največjih leipziških cerkvah in pisal glasbo za nedeljska in praznična bogoslužja. Vendar pa se je kmalu želel uveljaviti tudi v meščanskih

plasteh, zato je postal dejaven tudi v instrumentalni glasbi. Prav zaradi lastnih virtuoznih in pedagoških potreb je ustvaril dve *Klavirski knjižici*, v katerih najdemo tudi dve suiti za čembalo, ki sta bili kasneje preimenovani v partiti in izdani kot Bachov prvi opus v zbirki *Klavirska vadnica*.

Bach je s partitami stopil pomemben korak naprej na poti nadaljnega stiliziranja sosledja plesnih stavkov in približevanja idiomatiki čembala. Tako lahko zbirko šestih del razumemo kot stopnjevanje prizadevanj, ki jih je Bach zastavil s svojimi Francoskimi in Angleškimi suitami. Zelo odločno se iz okvirov plesnega pomika že uvodni preludij, ukrojen po modelu iz *Dobro uglašeno klavirja. Partita št. 4 v D-duru* se začenja pričakovano slovesno, vsak izmed naslednjih stavkov pa prinaša kakšno preseñčenje. Allemanda je nenavadno spевна, couranta črpa glasbene poudarke iz metričnega konflikta med 6/4 in 3/2 taktom, povsem nova oblika v suiti je Arija z ekspresivno pevsko melodiko. Sledi težka Sarabanda, ki se ob koncu umakne skoraj humorni Žigi.

Bojana Šaljić Podešva se je rodila v Mariboru, študij kompozicije pa je končala na ljubljanski Akademiji za glasbo pri prof. M. Mihevcu. Nadaljnje šolanje jo je nato vodilo na Dunaj, kjer je opravila podiplomski študij iz elektro-akustične glasbe pri prof. D. Kaufmannu, izpopolnjevala pa se je še pri B. Libardi, W. Mittererju in R. Boulangerju. Že leta 1998 je prejela kompozicijsko nagrado Gustava Mahlerja, nato pa so sledile uspešne predstavitve del na festivalih Synthèse in Guarnerius ter sodelovanje na evrovizijski prireditvi Rostrum. Šaljićevo danes zanima predvsem povezovanje glasbe z drugimi mediji izražanja, zato piše veliko glasbe za lutkovno gledališče (*Narcis in Eho*), dramske igre ter film (*Otroci s Petrička*). Poleg tega pa jo privlačita še komorna glasba in predvsem elektro-akustična glasba, pri čemer piše tako »čiste« elektronske kompozicije (t. i. akuzmatična glasba) kot tudi takšne, pri

katerih pri živi izvedbi elektronsko manipulira zvoke akustičnih inštrumentov. Med slednje bi lahko uvrstili tudi skladateljičino *Meditacija o bližini* (2008), ki v elektronsko izdelanem magnetofonskem partu izrablja zgolj zvočnosti akordeona in tako ustvarja navidezni dialog med solistom in njegovim elektronskim ehom.

O svojem delu je v spremnem besedilu zgoščenske zapisala: »Koncept bližine, ki se nenehno znova rojeva. To ni samo moj trajnostni projekt, to je koncept, ki bi se mu moral človek v splošnem več posvečati, da bi zmožel več sočutja, več razumevanja in spoštovanja za podobne in drugačne, da bi razvijal sposobnosti ljubiti druga bitja in da ljubezni ne bi omejeval zgolj na partnersko ljubezen. Da bi razvijal kolektivno zavest in ostal odprt za učenje. Da bi doumel, da razvija svojo bit skozi odnose z drugimi. Bližina se zame na nivoju glasbe najraje udejanji kot zgodba dveh prepletajočih se niti: živega inštrumentalnega zvoka ter elektroakustične zvočne palete.«

Tudi **Vito Žuraj** prihaja iz Maribora, študij kompozicije pa je zaključil v Ljubljani pri prof. M. Mihevcu. S študijem je nato nadaljeval pri prof. L. Voigtländerju na Visoki šoli za glasbo v Dresdnu in pri prof. W. Rihmu v Karlsruheu, izpopolnjeval pa se je še na tečajih pri B. Ferneyhoughu, C. Czernowin, W. Mittererju, T. Hosokawi in M. Jarrelu. Zaključil je magisterij iz glasbene informatike, trenutno pa je član mednarodne skladateljske akademije skupine Ensemble Modern iz Frankfurta. Leta 2006 je prejel štipendijo Wolfganga Rihma, nato pa tudi šolnino za podiplomski študij države Baden-Württemberg. Žurajeva dela so bila izvedena že na Svetovnih glasbenih dnevih (2003, 2004), na mednarodnih poletnih tečajih nove glasbe v Darmstadtu ter tudi v Berlinu, Davosu, Saarbrücknu, Heidelbergu in Dresdnu. Od leta 2009 uči inštrumentacijo in gregorijanski koral na Visoki šoli za glasbo v Karlsruheu.

Žuraj je avtor žanrsko precej različnih kompozicij, ki jih odlikuje predvsem izredna obrtniška virtuoznost. To nenazadnje velja tudi za njegovo novo delo, *Silhuete* za akordeon, o katerih je sam zapisal: »Skladbo Silhuete sestavljajo enoglasne melodične linije večoktavnega obsega, ki sem si jih predstavljal kot obrise abstraktnih reliefov. Melodije, ki potekajo v neenakomernih ritmičnih vzorcih, so zgrajene pretežno iz intervalov čistih kvart in kvint. Izvor teh struktur je povezan s srečnim naključjem pri mojem lanskoletnem delu v Eksperimentalnem studiu v nemškem Freiburgu. Pri poskusih z violončelom se je kot rezultat nenadne mikrofonije oglasila skokovita kaskada kvint in kvart v sinusnih tonih, ki sem jo uspel posneti, analizirati in pripraviti kot material za kompozicijo.«

Skladatelj, pozavnist, dirigent, glasbeni pedagog in pisec **Vinko Globokar** se je rodil v Franciji slovenskim imigrantom, nato pa je večino mladosti preživel v Sloveniji, kjer je tudi pričel z glasbenim izobraževanjem. Kot pozavnista ga je najprej pritegnil jazz in leta 1955 je prejel štipendijo za študij pozavne na pariškem Konservatoriju, kjer pa je študiral tudi kompozicijo pri takrat vodilnem evropskem teoretiku dvanajsttonske tehnike Renéju Leibowitzu. Kasneje se je kompozicijske večšine učil še pri Lucianu Beriu in razvil prav poseben odnos do kompozicije. Po tem, ko je krstil številna nova dela za pozavno, je med letoma 1968 in 1972 učil na mednarodnih poletnih tečajih za novo glasbo v Darmstadtu, učil je tudi na Visoki šoli za glasbo v Kölnu (1969–1977), vodil je oddelek za vokalno-instrumentalne raziskave na pariškem inštitutu IRCAM, med letoma 1983 in 1999 pa je učil sodobno glasbo v Firencah. Za svoja dela je prejel več priznanj – med domačimi gre izpostaviti Prešernovo nagrado za življenjsko delo – trenutno pa živi in deluje razpet med Parizom in Žužemberkom.

Globokar je v svoji zreli kompozicijski fazi razvil poseben odnos do dela z inštrumentom in do izvora

glasbene strukture. Inštrument pogosto razume kot podaljšek človeškega telesa ali kot ojačan organ za izgovarjanje. Tako struktura del številnih skladateljev neposredno izhaja iz raziskovanja povsem novih zvočnosti posameznega inštrumenta ali inovativnih tehnik njegove izrabe, v izrazitem »muzikantskem« izrabljanju takšnih sredstev pa se zrcalijo tudi skladateljeve dolgoletne izkušnje iz improvizacijske prakse (vrsto let je bil član improvizacijske skupine New Phonic Art). Za Globokarja je značilno tudi povezovanje glasbene strukture z izvenglasbenimi fenomeni. Tako ga pogosto zaposlujejo sociološki, politični ali celo svetovnonazorski fenomeni, ki jih »prevaja« v glasbeno strukturo, ki se pogosto razpira elementom inštrumentalnega gledališča. Zato ni čudno, da Globokarjeva dela ostajajo odprta za najrazličnejša recepcijska tolmačenja.

Elemente raziskovanja inštrumenta in prestopanja v glasbeno gledališče je mogoče odkriti tudi v skladbi *Dialog o zraku*, ki jo je skladatelj napisal leta 1994 za Teodorja Anzellottija. Delo je mogoče razumeti kot »malo dramo« med dvema komplementarnima akcijama akordeonista: med raztegovanjem in stiskanjem meha ali metaforično med vdihovanjem in izdihovanjem. Boj se tako odvija med umetnimi »pljuči« harmonike in glasom glasbenika ter med predmetnostjo akordeona in telesnostjo izvajalca. Skladba je jasno razločena v posamezne odseke, v katerih Globokar izrablja različne tehnike igranja na akordeon ali tudi različne kompozicijske prijeme, ki segajo od goste kromatike do približevanje gledališki gestičnosti. V središču dela z daljšim odsekom, v katerem dominirajo nesimetrični balkanski ritmi, skladatelj tudi jasno namiguje na asociacijski potencial inštrumenta, sklepni odsek pa prinaša reminiscence na prejšnje dele in s tem logičen sklep diskurza o mehu.

Gregor Pompe